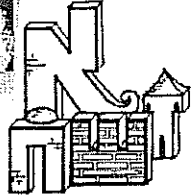
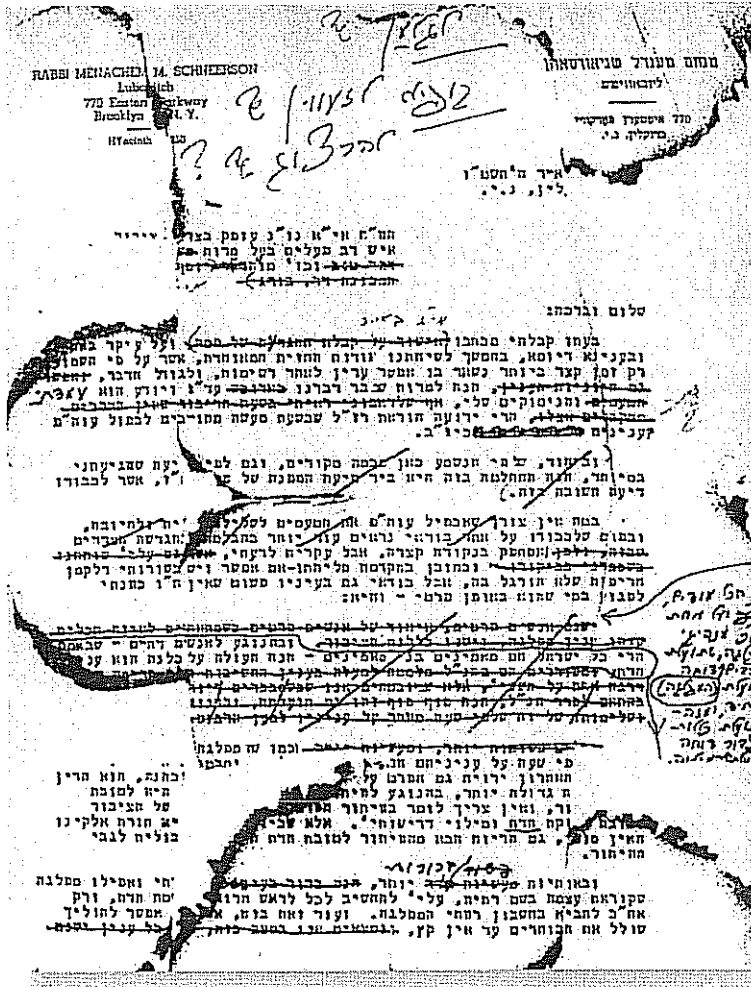
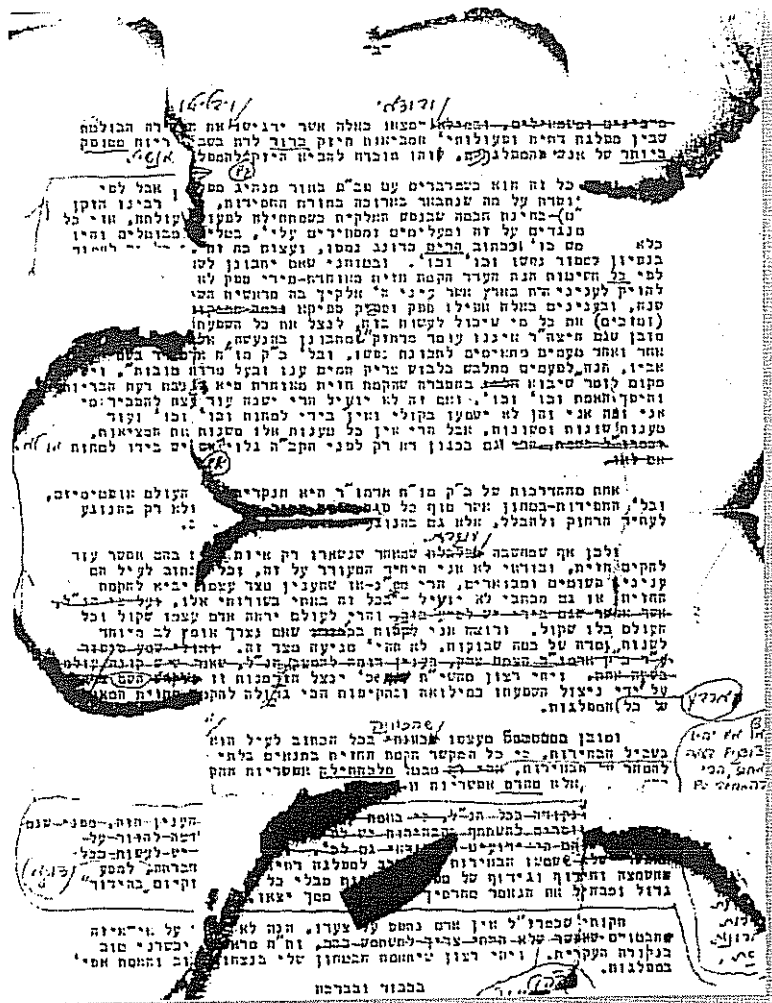

כתב"ק

לאחר שנשלח לד"ר בורג, הרבי הגיה את המכתב (כנראה מפני חריפותו) אך רואים עכ"פ שבתחילת המכתב מקדים ומבקש את סליחתם כיוון (שכלשונו) ישנם בשורות אלו "חריפות שלא הורגל בה", ומציין כי אין בכוונתו לפגוע במי שהוא פרטי ח"ו. (בהמשך מובא המכ' במילואו כולל פיענוח הכת"ק).

מובא בזה מכתב עם הוספות כתב-יד של הרבי בנוגע להקמת "חזית דתית מאוחדת". המכתב נשלח תחילה לד"ר יוסף בורג. לאחמ"כ מחק הרבי את שמו מעל גבי ההעתק וכתב למעלה: **לגלאן שי' קופיא לזעווין שי' להרצוג שי' ?**

ב"ה, כ"ד אייר, ה'תשס"ו
ברוקלין, נ.י.

ואסתפק בנקודה אחת, אבל עקרית לדעתי, וכמוכן בהקדמת סליחתו אם אפשר ויש בשורותי דלקמן חריפות שלא הורגל בה, אבל בודאי גם בעיניו פשוט שאין ח"ו כוונתי לפגוע במי שהוא באופן פרטי - והיא:

שלום וברכה!

בעתו קבלתי מכתבו מ"ג אייר, ועל עיקר באתי ובענינא דיומא, בהמשך לשיחתנו אודות החזית המאוחדת, אשר על פי השמועה רק זמן קצר ביותר נשאר בו אפשר עדיין לאחד רשימות, ולגודל הדבר, הנה למרות שכבר דברנו עד"ז, וידוע הוא עמדתי והנימוקים שלי, הרי ידועה הוראת רד"ל שבשעת מעשה מחוייבים לכפול עוה"פ בענינים כיו"ב.

וכמו שהמפלגה דורשת מאת חברי שיוותרו לפי שעה על עניניהם הם, לטובת המפלגה, ומבטיחה תמורת זה שבסיכום האחרון ירויח גם הפרט על ידי וויתור זה, וכהנה וכהנה, הוא הדין ועוד במדה גדולה יותר, בהנוגע לויתור המפלגה על רווחי היא לטובת כלל הציבור, ואין צריך לומר בויתור הפרט, בויתור המפלגה או של הציבור לטובת החזקת הדת ומילוי דרישותי. אלא שכיון שדתנו היא תורת אלקינו האין סופי, גם הרויח הבא מהויתור לטובת הדת היא בלי-גבולי לגבי הויתור.

ובאותיות ברורות יותר, איש דתי ואפילו מפלגה שקוראת עצמה בשם דתית, עלי' להחשיב לכל לראש הרווחים בשטח הדת, ורק אח"כ להביא בחשבון רווחי המפלגה. ועוד זאת בזה, אשר אי אפשר להוליך שולל את הבוחרים עד אין קץ, ובדאי ימצאו כאלה אשר ידגישו ויבליטו את הסתירה הבולטת, שבין תכנית מפלגה דתית ופעולותי' המביאות היזק ברור לדת בשביל ריוח מסופק ביותר של אנשי המפלגה. וזהו מוכרח להביא היזק גם להמפלגה ולאנשי'.

ובדאי למותר להעלות בזכרון כי המצב בעת הבחירות האחרונות לכנסת, ששמשו הבחירות שדה קרב למפלגה דתית אחת בחברתה דוקא, למסע השמצה וחירוף וגידוף של מפלגות דתיות מבלי כל הגבלה, וקיום "בהידור" גדול ומבהיל את הנאמר מהרסיך ומחריביך ממך יצאו.

והנה כל זה - מקומו כשמדברים עם פב"פ בתור מנהיג מפלגה, אבל לפי אמונותי, המיוסדות על מה שנתבאר בארוכה בתורת החסידות, ובל' רבנו הזקן (תניא ספי"ט) - בחינת חכמה שבנפש האלקית כשמתחילה לפעול פעולתה, אזי כל הענינים המנגדים על זה ומעלימים ומסתירים עלי', בטלים ומבוטלים והיו כלא היו ממש כו', וככתוב הרים כדונג נמסו, ועצום כח זה כל כך לעמוד בנסיין למסור נפשו וכו' וכו'. ובטוחני שאם יתבונן לשעה קלה שבודאי לפי כל השיטות הנה העדר הקמת חזית מאוחדת - מידי ספק לא יצא שעלול להזיק לעניני הדת בארץ אשר עיני ה' אלקיך בה מראשית השנה ועד אחרית שנה, יחליט שבענינים כאלה, אפילו ספק וספק ספיקא מחייבים (ומזכים) את כל מי שיכול לעשות בזה, לנצל את כל השפעתו בכיוון הטוב. מובן שגם היצה"ר איננו עומד מרחוק ורק מתבונן בהנעשה, אלא ממציא לכל אחד ואחד טעמים מתאימים לתכונת נפשו. ובל' כ"ק מו"ח אדמו"ר בשם אביו, הנה "לפעמים מתלבש בלבוש

צדיק תמים ענו ובעל מדות טובות", ויש מקום לומר שיבוא בהסברה שהקמת חזית מאוחדת היא גניבת דעת הבריות והיפך האמת וכו' וכו', ואם זה לא יועיל הרי ישנה עוד עצה להסביר: מי אני ומה אני והן לא ישמעו בקולי ואין בידי למחות וכו' וכו', ועוד טענות שונות ומשונות, אבל הרי אין כל טענות אלו משנות את המציאות, וגם בכגון דא רק לפני הקב"ה גלוי אם יש בידו למחות או לא.

אחת מההדרכות של כ"ק מו"ח אדמו"ר היא הנקראת בל' העולם אופטימיזם, ובל' החסידות - בטחון אשר סוף כל סוף ינצח הטוב האמתי, ולא רק בהנוגע לעתיד הרחוק ולהכלל, אלא גם בהנוגע להפרט ובעתיד הקרוב.

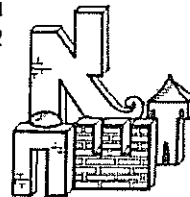
ולכן אף שמחשבה מנקרת שמאחר שנשארו רק איזה ימים בהם אפשר עוד להקים חזית, ובדאי לא אני היחיד המעורר על זה, וכל הכתוב לעיל הם ענינים פשוטים ומבוארים, הרי ממי"נ - או שהענין מצד עצמו יביא להקמת החזית, או גם מכתבי לא יועיל -

בכל זאת באתי בשורותי אלו, והרי לעולם יראה אדם עצמו שקול וכל העולם כולו שקול. ורוצה אני לבטוח בכ' שאם נצרך אומץ לב מיוחד לשנות עמדה של כמה שבועות לא תהי' מניעה מצד זה. ויהי רצון מהשי"ת שכי' ינצל הזדמנות זו על ידי ניצול השפעתו במילואה ובתקיפות הכי גדולה להקמת החזית המאוחדת של כל ארבע המפלגות.

ומובן מעצמו שהכוונה בכל הכתוב לעיל הוא אך ורק לחזית טכנית בשביל הבחירות, כי כל המקשר הקמת החזית בתנאים בלתי טכניים והנוגעים להמחר של הבחירות, אף אם יהיו צודקים במאה אחוז, הרי בהתחשב עם המציאות - על ידי זה מבטל מלכתחילה אפשרות ההקמה, ולא רק שאינו מקיים אותה, אלא מהרס אפשריות זו.

תקותי שכמרז"ל אין אדם נתפס על צערו, הנה לא יקפיד על אי-איזה הביטויים שבהנ"ל שאפשר קצת חריפים הם. ות"ח מראש אם יבשרני טוב בנקודה העקרית. ויהי רצון שיתאמת הבטחון שלי בנצחון הטוב והאמת אפי' במפלגות.

בכבוד ובברכה.

מענות

* לא' שמסר לידי הספרי' כעשרה ספרים
 עתיקים והביע את רצונו להשיג עוד:
 (1) רצ"ב ות"ח.

(2) בכ"ז כעצת מנהל
 הספרי' כאן שיברר כ"ז וכו'.

(3) אזכיר עה"צ לבשו"ט בכהנ"ל.

* לעסקני אנ"ש בארה"ק שבקשו לעשות
 שליחות מסוימת מהרבי לצורך גיוס כספים
 בשוויץ וזו ע"פ הצעת שהועלתה עבורם
 מעסקנים מסויימים:

בהתיבות "עסקני אנ"ש דכאן" הקיף כ"ק
 אדמו"ר בעיגול

(1) ואיפה יודעים ע"ד
 המצב .. בשוויץ?!

(2) האמנם יציע עסקן
כל שהוא - דבר "שכלי" כזה
לשלוח מבין יארק לשוויץ

שליחות גו"ר ע"י אורת מאה"ק?!

(3) יתייעצו עם אנשים מסודרים (ולא
 עסקנים מסוג הנ"ל) ויבקשום לייעצם
 ולא לדחותם בקש וייעשו כעצתם. אזכיר
 עה"צ.

* במענה לאבי החתן שי' אשר כתב אודות
 המצב במוסדותיו בעכו:

בהתייעצות בידידים מבינים, ידידיפ ודאי
 יתענינו במצבם וכהנ"ל.
 והרי ואהבת לרעך כמוך

(1) כלל

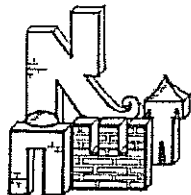
(2) גדול

(3) התורה

אזכיר עה"צ

* בהמשך להנ"ל כתבו שוב אודות המצב וענה
 ע"ד כ"ק אדמו"ר:

הרי כבר ענית!!
 אזכיר עה"צ עוה"פ.

למטה בכתב היד של הרבי:
כמדומה נסע לפני כשלוש שנים
לארה"ק ת"ו.
לצלצל להדואר לברו.

המכ' דלהלן מופנה לד"ר אפרת - ברכות
ואיחולים לקראת השנה החדשה.
בראשית המכתב נכתב "עפראס" - העביר
ע"ז הרב' קו וכתב מתחת "אפרת".

עפראס-נ.י.

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn 13, N. Y.
HYacinth 3-9250

מחנך מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש
770 איסטערן פארקווי
ברוקלין, נ.י.

ב"ה, ימי הסליחה, ה'תשי"ח
ברוקלין, נ.י.

כבוד מר ישראל שי
המכונה דר. עפראס

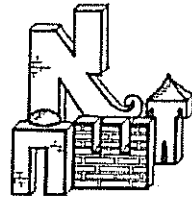

שלום וברכה

לקראת השנה החדשה, הבאה עלינו ועל כל
ישראל לטובה ולברכה, הנני בזה לחביע ברכתי
לו ולכל אשר לו, ברכת כחיבה וחתימה טובה
לשנה טובה ומחוקה בגשמיות וברוחניות.

29/9/58/בברכה

פזמונים
שנים אהבת ה' ו
אבות אהבות אפרת
באנשי אס ויון ילון אהב-איו
אני האמן-אני

שני מכתביו הרשימות והפ"נ נתקבלו.
הפ"נ קראתי על ציון כ"ק מו"ח אדמו"ר
הכ"מ. נפנה נמסר ובקרוב יגיעם הקבלות.
מוסג"פ ה'קונ' לחה"פ ובטח
יזכה בו את הרבים.
החותם בברכת חה"פ כשר
ושמח לו ולכל המושפעים ממנו.
[- חי"ק -]

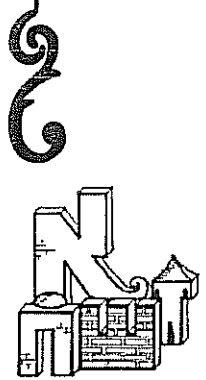
מכ' להרה"ח מהר"י שד"ר (כו' אדר
ה'שי"ת) - כיצד לאחר ההסתלקות התקשרותם
של החסידים - המקושרים לרבי עומדת גם עתה
- כמאז - כיון שההתקשרותם דיחידה צ"ל למעלה
מהזמן - ובתנועה דהתקשרות ביתר עז כי אי
אפשר לנו אחרת ואז אין הפסק כלל ח"ו ואדרבה
רוח אמשך רוח ברוחניות וגם בגשמיות. למטה
מוסיף הרבי בכתי"ק:

מרכז לעניני הנדל
התאחדות חסידים

הו"ח ח"ה (נ"ו) וט"ו הדתה זה"ל. ט"ו שפ"ד
צ"ח ודרכה

כהב כ"ק מו"ח אדמו"ר הכ"מ באחד מסכתביו
הסידור הטט אויסגעבאן אז האו מ'איו איז מען ניס עלעפט,
עכ"ל. ואם, באיור הצדיק חי ק"מ הדרתה... בבחי"מ מקום גשמי
כך, על אחת כו"כ עתה רחשכת יחיד מבחינותי גם בוח העולם
המעשה. ועל אכו"כ בצדיק שהוא רבי שהוא מסוצע **המחבר** בין
חז"י וביניכם, **הנב"י** שאין סוף לטבע ח"ו, והמסוצע יש
בו משני הענינים שהוא כהצע ביניכם, וביחס לחסידיו
וסקוריו העומרים גם קחה"כמאז-כיון שהתקשרות ריחידת
צ"ל למעלה מהזמן" ובתנועה דהתקשרות ביתר עז, בי אומרים
לנטש וגומס:אי אפשי לנו אחרת כלל וכלל, ואז אין הפסק
כלל ח"ו, ואדרבה רוח אמשך רוח כו' ברוחניות וגם
במעלות ולכל טוב, כי ככו שלמעלה כך למטה ברבי-סבע
(שלמעלה כט"ו) הטוב לחיביב.

שני אפתיין הרשימות והפ"נ נתקבלו. הפ"נ
קראתי על ציון כ"ק מו"ח אדמו"ר הכ"מ. נפנה נמסר ובקרוב יגיעם הקבלות.
מוסג"פ ה'קונ' לחה"פ ובטח יזכה בו את הרבים.
החותם בברכת חה"פ כשר ושמח לו ולכל המושפעים ממנו.
[- חי"ק -]

ה'תש"ק... יד אלו, היות.

כתי"ק שבו כותב הרבי ע"ד השתתפותו במגבית המיוחדת של "בית רבקה", ומביע תקווה שאנ"ש ש"י השתתפו ג"כ במגבית באשר הוא מוסד שיסדו הרבי הקודם נ"ע והוי יקר בעיניו מי"ב אלול, ה'ש"ת.

אולי יוסו יגורו אי קליקס: (א) אלקו והערת נדפס למ גלילי האור כח גלילי (2) אה קגל אין גי קגל (3) אה קגל אין גי קגל

1) דעה זו היא המנוחה...
2) דעה זו היא המנוחה...
3) דעה זו היא המנוחה...
4) דעה זו היא המנוחה...
5) דעה זו היא המנוחה...
6) דעה זו היא המנוחה...
7) דעה זו היא המנוחה...
8) דעה זו היא המנוחה...
9) דעה זו היא המנוחה...
10) דעה זו היא המנוחה...
11) דעה זו היא המנוחה...
12) דעה זו היא המנוחה...

באחת הפעמים שהגישו לרבי להגיה ה"שיחות ק" כתב הרבי בצד:
אולי יוסו ישכרו מי שהוא שיסבירם:
 (1) שהלקו"ש וההערות נדפסים לא בשביל המו"ל כ"א בשביל עמא דבר.
 (2) שעמא דבר אין בידם (ומסמן הרבי על הערה 1: שיחת ט"ו תמוז ה'תשל"ט ס"א)
 (3) שגם עמא שבפנים אין תח"י הנ"ל
 (3) שלציין המקור בפשטות - אין מתאים למשכילים, אבל בכ"ז אין זה מסג"פ ממש.

ולכאור' רווח הכי גדול הוא לומר טכא להביא ראוי "ללמדני" על כל המקומות
 ט"אוס מזרע חלה יולדת בקבה", מסאורע טלא הי' כן כפרעל17
 טאלה זו כשג' עבר עיונם של פשהחמי התוועודות, ורה"ר לכוונת ג'א

על דו"ח שנשלח לכ"ק אדמו"ר בהנוגע לשאלה מסויימת ע"פ המובא בא' מהשיחו"ק ונכתב למטה כי:
 "שאלה זו נשאיר עבור עיונם של משתתפי ההתוועדות, ויה"ר שיכוונו אל האמת בתירוץ השאלות."
 על התיבות "נשאיר עבור" העביר קו וכתב "היה", לפני תיבת עיונם הוסיף "למ"ד (=לעיונם)
 של משתתפיו..." הוסיף ביניהם "כל". אחר כך הוסיף "שי" "לאחר "ויה"ר" הוסיף "שכאו"א
 מאתנו כולנו" ובמקום "שיכוונו אל האמת מחק ה"ש"ן" והוא"ו הסופית של התיבה הראשונה
 ואת הנו"ן האריך כלפי מטה, את "אל האמת" מחק והוסיף בכתב "ויצליח" - בתירוץ "השאלות"
 מחק ה"ה"א" והוסיף "וכו"."

להלן שני שיקים שהעביר הרבי ל"קופת - בחורים". הסכום במספרים והחתימה בכת"ק.

M. SCHNEERSON
770 EASTERN PARKWAY
BROOKLYN, N.Y. 11213

103

March 9-1952 - 1-32/210

PAY TO THE ORDER OF Kupat Bachurim Students Fund \$ 153⁰⁰/₁₀₀

One Hundred Fifty Three DOLLARS

National Bank of North America

771 Eastern Pkwy., Brooklyn, N.Y. 11213 122

FOR: M. Schneerson

⑆021000322⑆ 002 3 0902 8 ⑆ 0103

M. SCHNEERSON
770 EASTERN PARKWAY
BROOKLYN, N.Y. 11213

102

March 9 1952 1-32/210

PAY TO THE ORDER OF Kupat Bachurim \$ 9.00⁰⁰/₁₀₀

Nine DOLLARS

National Bank of North America

771 Eastern Pkwy., Brooklyn, N.Y. 11213 122

FOR: M. Schneerson

⑆021000322⑆ 002 3 0902 8 ⑆ 0103

מכיל לקבלן שכתב שיסייע לבניית בית
חב"ד בקרית מוצקין.
הוסיף למטה בכתב יד:
זכות בנייתו בית חב"ד
- ממוסדות בעל הציון הק' -
תעמוד לו בהמצטרך.

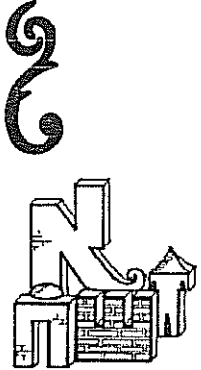
ברוקלין, נ. י.
כ"ה, ת"י סיוון תשנ"ג
ברוקלין, נ. י.

הודיח אייבא נוייג עוסק בציצ כו'
מוייה זאב שי'

שלום וברכה!
מאשר הנני קבלת המכיל-פינן שיקרא בעת רצון על
הציון, לקראת חג השבועות, זמן מתן תורתנו,
הכא עלינו ועל כל ישראל לסובה, הנני בנה
להביע ברכתי בנוסח הרב, הוא כ"ק מו"ח
אדמו"ר זצוללה"ה נבב"מ זי"ע:

לקבלת החורה בשמחה וכפנימיות.

בכבוד ובכרחה החג ופינן קניא קניא
-- (אייבא נוייג) הילין הילין הילין הילין

הגהות בשאלות על השיחות דש"פ נח, ה'תשכ"ד:

כ"ה, שאלות בהשיחות דש"פ נח, ה'תשכ"ד.

א. נחבאר בענין סיפור רבנו הזקן ור"י כל בני בענין כזה לא היה ידע ורוד ידע (מכונה ב, ב), כי כמפורסם אודות הוולח, גם בנוגע לתק"ה, א"ה לומר בבירור, כמ"כ רוד דיבר אודות עצמו, ונחבאר כזה - דלכאורה א"כ, מכיון שלמעלה הרי לא יסקר ולא ינחם, לכה א"א לעדעת בבירור - כי אף ספער למעלה הוא בבירור, אבל בנוגע להכנסת למטה, כפרים ערוה הארץ, אפשר שיסתנה, ור"י דאיתא ביעקב עמא יברום החטא, כמ"כ בנוגע לדוד, וזהו בנוגע לעבודתו, הרי הכל, הרי הכל, הרי הכל, לכן ידע בבירור.

שאלה: א) אם פירוש זה הוא כפירוש החולש על ד"ה ואח"כ א"א ידע בבירור.

ב) מהו הכוונה שאפשר להשתנות? ואם הכוונה בזה מצד ספרים ידועה הכוללת, כד שם יגרום חטא של הטרחה, א"כ הרי אפשר שיסתנה כל הענין ובלא דת חזקן דהכוונה.

ג. נחבאר כמאר הגמרא (ברכות לא, א) אל-יפטר אדם מחבירו-אלא מחוך לבר הלכה כר כי הוא דרב כהנא אלור"י לרב סיפרי כר אפי' כפרו נהרא עד בי ביניתא דבבב כר, דלכאורה נפטר שלא מחוך דבר הלכה, ונחבאר בזה, שזה נובע להלכה אם ידעיל ביטול ע"ז, דאם נטעו כהחילה לטע ע"ז אין כועיל ביטול, ואם איתגוהו מאדם הראשון, דבבבבבב יודעים בבירור שנטעוהו היתה טעא לטע ע"ז, שהרי רק בדרך אנוש הואל לקרוא גו", יועיל ביטול.

ואח"כ נחבאר הענין עפ"י דא"ה, דלולב הו"ע תורה, ומצד בח"י האחרונים דתורה (ובזה נחבאר ענין אדברתן מילתא - דטבתה היא מצד אחרונים) אפשר להיות יסוה ובאזה, ע"ז.

ובאם איתגוהו מאדתי"ר יציר כסיו של הקב"ה לא ה"י אפשר להיות ענין ע"ז ויסוה מצד התורה, אך מכיון שאינו כן, אפשר להיות יסוה כר, אך כ"מ כל ארץ סגור עלי"י אה"י ליטוב נהיטבה, שנכסך כבגו הנהינה כה לביטול הע"ז (שהגוי אשר בקרבך הוא עצמו יבטל את הרע) ולהחליטבות, לעכוה מצד דירה לו ה"י, סטוב"ס יח"י מצד לולב כטר, שכורה על דידן נצח, נאחון הקדושה.

שאלה: א) אם הפירוש עפ"י נגלה הוא ע"י לפי שיטת הרמב"ם (הל' לולב פ"ח ה"א) ובמירוט הכ"מ/א"כ דבבבבבב מחחילה אפילו נחבטל מסול בדיעבד ובלא נטעו בדרך ביטול. אבל לכה כמסך אדה"ז (כ"י הרבם ס"ב) אין ב"מ, דלכחחילה מאוס לבגוה אפילו בנעבד אח"כ (ואפילו אם כבר ביטלה) ובדיעבד יבא י"ח גם בנטעו מחחילה) ובקצה אותה ישראל ב"ב אין יד"מ, ועב"מ בנעבד אח"כ אין כועיל ביטול.

ב) בהפירוט עפ"י דא"ה חבם ככניסע לא סגד"ה יטבו נהינה כה לביטול הק"ז - לכאורה אי"ז כמאום עם הפירוט עפ"י נגלה שנאמר בקודש? ואם הכוונה שפירוט זה הוא עפ"י מסך אדה"ז לענין שהוא כטר בדיעבד (גם בלא ביטול בפועל) מטעם שאפשר שיבטלנו ואינה עוכדה לטריפה?

אם אפשר לפרש דמ"ש אדה"ז "אפילו אם כבר ביטלה הנו"י הוא דק בנטעו מחחילה (שהרי הדין דנטעו טעא לטע ע"ז כותב אחרי היבנה אלו), וע"י שהכ"מ כחלק בין נטעו כר לענין דיעבד, כחלק אדה"ז לענין לכחחילה

שאלה: א) אם הפירוש עפ"י נגלה הוא ע"י לפי שיטת הרמב"ם (הל' לולב פ"ח ה"א) ובמירוט הכ"מ/א"כ דבבבבבב מחחילה אפילו נחבטל מסול בדיעבד ובלא נטעו בדרך ביטול. אבל לכה כמסך אדה"ז (כ"י הרבם ס"ב) אין ב"מ, דלכחחילה מאוס לבגוה אפילו בנעבד אח"כ (ואפילו אם כבר ביטלה) ובדיעבד יבא י"ח גם בנטעו מחחילה) ובקצה אותה ישראל ב"ב אין יד"מ, ועב"מ בנעבד אח"כ אין כועיל ביטול.

ב) בהפירוט עפ"י דא"ה חבם ככניסע לא סגד"ה יטבו נהינה כה לביטול הק"ז - לכאורה אי"ז כמאום עם הפירוט עפ"י נגלה שנאמר בקודש? ואם הכוונה שפירוט זה הוא עפ"י מסך אדה"ז לענין שהוא כטר בדיעבד (גם בלא ביטול בפועל) מטעם שאפשר שיבטלנו ואינה עוכדה לטריפה?

אם אפשר לפרש דמ"ש אדה"ז "אפילו אם כבר ביטלה הנו"י הוא דק בנטעו מחחילה (שהרי הדין דנטעו טעא לטע ע"ז כותב אחרי היבנה אלו), וע"י שהכ"מ כחלק בין נטעו כר לענין דיעבד, כחלק אדה"ז לענין לכחחילה

שאלה: א) אם הפירוש עפ"י נגלה הוא ע"י לפי שיטת הרמב"ם (הל' לולב פ"ח ה"א) ובמירוט הכ"מ/א"כ דבבבבבב מחחילה אפילו נחבטל מסול בדיעבד ובלא נטעו בדרך ביטול. אבל לכה כמסך אדה"ז (כ"י הרבם ס"ב) אין ב"מ, דלכחחילה מאוס לבגוה אפילו בנעבד אח"כ (ואפילו אם כבר ביטלה) ובדיעבד יבא י"ח גם בנטעו מחחילה) ובקצה אותה ישראל ב"ב אין יד"מ, ועב"מ בנעבד אח"כ אין כועיל ביטול.

ב) בהפירוט עפ"י דא"ה חבם ככניסע לא סגד"ה יטבו נהינה כה לביטול הק"ז - לכאורה אי"ז כמאום עם הפירוט עפ"י נגלה שנאמר בקודש? ואם הכוונה שפירוט זה הוא עפ"י מסך אדה"ז לענין שהוא כטר בדיעבד (גם בלא ביטול בפועל) מטעם שאפשר שיבטלנו ואינה עוכדה לטריפה?

אם אפשר לפרש דמ"ש אדה"ז "אפילו אם כבר ביטלה הנו"י הוא דק בנטעו מחחילה (שהרי הדין דנטעו טעא לטע ע"ז כותב אחרי היבנה אלו), וע"י שהכ"מ כחלק בין נטעו כר לענין דיעבד, כחלק אדה"ז לענין לכחחילה

שאלה: א) אם הפירוש עפ"י נגלה הוא ע"י לפי שיטת הרמב"ם (הל' לולב פ"ח ה"א) ובמירוט הכ"מ/א"כ דבבבבבב מחחילה אפילו נחבטל מסול בדיעבד ובלא נטעו בדרך ביטול. אבל לכה כמסך אדה"ז (כ"י הרבם ס"ב) אין ב"מ, דלכחחילה מאוס לבגוה אפילו בנעבד אח"כ (ואפילו אם כבר ביטלה) ובדיעבד יבא י"ח גם בנטעו מחחילה) ובקצה אותה ישראל ב"ב אין יד"מ, ועב"מ בנעבד אח"כ אין כועיל ביטול.

ב) בהפירוט עפ"י דא"ה חבם ככניסע לא סגד"ה יטבו נהינה כה לביטול הק"ז - לכאורה אי"ז כמאום עם הפירוט עפ"י נגלה שנאמר בקודש? ואם הכוונה שפירוט זה הוא עפ"י מסך אדה"ז לענין שהוא כטר בדיעבד (גם בלא ביטול בפועל) מטעם שאפשר שיבטלנו ואינה עוכדה לטריפה?

אם אפשר לפרש דמ"ש אדה"ז "אפילו אם כבר ביטלה הנו"י הוא דק בנטעו מחחילה (שהרי הדין דנטעו טעא לטע ע"ז כותב אחרי היבנה אלו), וע"י שהכ"מ כחלק בין נטעו כר לענין דיעבד, כחלק אדה"ז לענין לכחחילה

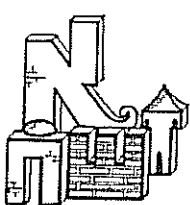
שאלה: א) אם הפירוש עפ"י נגלה הוא ע"י לפי שיטת הרמב"ם (הל' לולב פ"ח ה"א) ובמירוט הכ"מ/א"כ דבבבבבב מחחילה אפילו נחבטל מסול בדיעבד ובלא נטעו בדרך ביטול. אבל לכה כמסך אדה"ז (כ"י הרבם ס"ב) אין ב"מ, דלכחחילה מאוס לבגוה אפילו בנעבד אח"כ (ואפילו אם כבר ביטלה) ובדיעבד יבא י"ח גם בנטעו מחחילה) ובקצה אותה ישראל ב"ב אין יד"מ, ועב"מ בנעבד אח"כ אין כועיל ביטול.

ב) בהפירוט עפ"י דא"ה חבם ככניסע לא סגד"ה יטבו נהינה כה לביטול הק"ז - לכאורה אי"ז כמאום עם הפירוט עפ"י נגלה שנאמר בקודש? ואם הכוונה שפירוט זה הוא עפ"י מסך אדה"ז לענין שהוא כטר בדיעבד (גם בלא ביטול בפועל) מטעם שאפשר שיבטלנו ואינה עוכדה לטריפה?

אם אפשר לפרש דמ"ש אדה"ז "אפילו אם כבר ביטלה הנו"י הוא דק בנטעו מחחילה (שהרי הדין דנטעו טעא לטע ע"ז כותב אחרי היבנה אלו), וע"י שהכ"מ כחלק בין נטעו כר לענין דיעבד, כחלק אדה"ז לענין לכחחילה

Handwritten notes in the left margin, including a large circular stamp and various scribbles.

Handwritten notes in the center, including a large circular stamp and various scribbles.

יומנים

יומן תשכ"ה

יום ב' כ"ט שבט תשכ"ה

אד"ש נתן היום לעני צדקה (כשנכנס) ונפל המטבע, אד"ש התכופף והרים. אד"ש סירר היום הרצועות ועושה קשר שלם על כף היד. נסע למקוה ואח"כ לאוהל, למעריב הביט על הקהל כמי"פ (לא ניגש לעמוד), לפני שמו"ע לא נעמד וחיכה שמישהו ידפוק (לאות "יעלה ויבוא"). כשאר"ש הלך בלילה לביתו, בצאתו פגש בלייב לויין ושאלו "באם יש לו מעיל?" וענה שכן. הרבי שאלו למה לא הולך עם זה. אד"ש ראה גם שהבחורים זורקים כדורי שלג.

יום ג' אדר"ח אדר"ר תשכ"ה

אד"ש למנחה אמר משינות, ולא אמר רבי חנניא כו'.

יום ה' ב' אדר"ר תשכ"ה

אד"ש נתן לחתן סידור (שתחונתו ביום א') אד"ש חיכה שיכנס כפנים ואח"כ ענה אד"ש ואמר "זועני אוי די חתונה זונטיק!" והתחיל "אשרי" ויחיות. ההנהלה נכנסה היום, בנוגע לבחורים. אד"ש אמר שיפרסם מכתבי אדמ"ר הקודם בענין לימוד תנ"ך, ודקדוק, טעמי הגניבה, וכן דברי ימי ישראל. אחר כמה ימים שאל אד"ש אם עושים בענין זה משהו. כן דובר עם אד"ש שנוכל להשאיר פה לפסח שביקשו בעדיו, אד"ש: שיברור אם חתמונו שלא נבקש הארכה.

יום ש' פ' תומה ד' אדר"ר תשכ"ה

אתמול הלך אד"ש באופן פתאומי למקוה, ולא נסע לאוהל. היום באמצע ההתוועדות ניגש ר' יונה ונתן משקה עבור יהודי רוסיה שיצאו לחופשי וגורו בכפי"ב. איש א' העמיד ב' בקבוקים אד"ש החזיר לו אחד, והשני נתן אד"ש לר' יונה. כן נתן אד"ש לר' יונה שישתה כוסית.

יום א' ה' אדר"ר תשכ"ה

אד"ש סירר היום הרצועה ולא עשה קשר.

אד"ש דיבר עם קבלסקי לאחר מנחה, היה ליל יחידות - נכנס ר' יונה איידלקאפף, אד"ש אמר לו להיית שמח, איך שיצא מהחרד התחיל לרקוד ולשיר "הושענה את עמיר", אד"ש חיך, הוא סיפר שאד"ש אמר לו של"חדרי תורה אור" יש פרסומת גדולה, וצריך לקחת אחד בעל הבנה שיעסוק בה, בעיקר לענין גביית כספים. כן בענין השיכונים שיאמר לר' אפרים (וולארף) שיבנה השיכונים.

ר' יונה אמר שאין כסף, אד"ש ענה לו: וכל סלונים היה כסף, וכי לשמואל חפר היה כסף. כן דיבר אתו בענין שז"ר.

כן היה גם אחד ממשרד החינוך ממחלקת השרשת הלשון, אד"ש דיבר בענין נוער מישראל ואמר לו שפה הוא רואה דברים שבמשך 5 שנים לא תיאר לעצמו שיוכל לפעול כזה, וכו'. וכן בנוגע לנוער הישראלי שאפשר לפעול.

כן היה שמואל פרוס, דיבר עמו בענין זה שבא לפה (מרוסיה). אד"ש אמר ועשה תנועה חזקה שיהיה בהצלחה רבה. התנועה היתה בידיו והרים אותם בתנועה חזקה. כן דיבר בענין בנו שנשאר ברוסיה, ואד"ש נתן ברכתו שיצא ממזרז למרוח.

אח"כ הגיע א' מקליוולנד ואמר שצריך לדבר עם אד"ש, לא רצו לתת לו, חדקוב אמר שיעמוד בפתח הדלת. וכשנכנס חדקוב לפני שאד"ש הלה אמר כנראה לאד"ש שמחכים לו בחוץ, ואד"ש אמר שיכנס, ונכנס לזמן ממושך, ויצא, נאנח אנהו עמוקה מאוד והלך.

יום ג' ז' אדר"ר תשכ"ה

ר' יונה נסע היום, רקדו אתו בחוץ, אד"ש היטיס היולון והסתכל הרבה זמן, למנחה אד"ש חפש חתן, לא היה, אמרו תחנן.

יום ה' ט' אדר"ר תשכ"ה

אתמול עשה אד"ש קשר ברצועה של יד. שלשום שאל ר"ש לויטין לאד"ש האם לומר הגומל, ואד"ש אמר שהיות שזה ספק שיחכה שבחור יבוא מפריז וישמע ממנו הברכה, לבסוף התי' התפלל במנין אחר, ור' שמואל

לויטין אמר לבד הגומל והסביר אח"כ לרבי למה. אד"ש ענה לו שיהיה בשעה טובה ומוצלחת. למעריב היה ר' זעליג סלונים, חדקוב אמר לאד"ש (אחר מעריב) שסלונים פה, אמר אד"ש איך האב אים גאר גענוץ צו מעריב, (ומענין - כי הוא עמד לצד ימין של הרבי). אד"ש אמר לחדקוב שיכנס אליו (דהיינו שסלונים יכנס) וכשסלונים נכנס שאל אותו אד"ש מה שלום הרבנית. הבנים, הנכדים וכו', וא"ל, נו, מיוועט ריידן נאך שבת.

היו גם כמה מנטורי קרתא עם ראשם ר' יוסף שיינברגר.

יום ש' ק' תצוה י"א אדר"ר תשכ"ה

אתמול כשאר"ש הלך (בלילה) לביתו פתח הדלת של ג"ע התחתון כדי ללכת, ובדיוק רש"ג אז פתח הדלת לפני אד"ש (רש"ג היה עם ספרים הוא גמר ללמוד) אד"ש הורה לו להכנס קודם כי הוא עם ספרים, כך כמי"פ עד שרש"ג נכנס. אד"ש חיך לו חיוך רחב.

היום הלך אד"ש למקוה (באמצע סדר חסידות של הבחורים, מול - הוא לא מצא שם אף בחור) היו יונגעלייט, מיד התחבאו והפולישערים נשארו שם. בהכנסו לתפילה היה דף של סידור ורמו להרימו (מהרצפה). אד"ש התוועד היום, שאל שאלה, ואמר "אפשר וועט מאכן א הפסק וועט דער עולם זוכן א תירוץ אויף די קשיא, וועלן זיי דעוויילע נט שלאפן, וועלן זיי זוכן א תירוץ, איך האב א נאכט געהארעוועט אויף דעם. ההתוועדות נגמרה בשעה 4.

יום ז' ט"ו אדר"ר תשכ"ה

השבוע נתן אד"ש כמי"פ צדקה (לפני מנחה) לקרן שניאור, אתמול לא קשר הרצועה אלא תחב מתחת הרצועות והשאירה כך. היום ניגש אל אד"ש יהודי ורצה לתת לרבי שלום עליכם, אד"ש סימן לו שחזר עתה מהמקוה. אח"כ נסע לאוהל.

יום ו' י"ז אדר"ר תשכ"ה

אתמול סירר אד"ש הרצועות ולא קשר. היום הכניסו לאד"ש שני לקו"ת החדשים, אח"כ נסע הרבי לביתו לוקח עמו לקו"ת אחד.

יום ש' ק' כי תשא י"ח אדר"ר תשכ"ה

בהפטורה בפסוק ויקח אליהו במקוה המילה יעקב אמר ישראל, וכך המשך. היתה התוועדות א שארפע שיהיה (נמצא אצלי בנפרד).

יום ש' ק' ויקהל כ"ה אדר"ר תשכ"ה (מברכים, שקלים) היום אחר המאמר (בהתוועדות נתן אחד משקה והיה על אחד הבקבוקים פתק נסמך בגומי), אד"ש קרא הפתק, גלגל הגומי למטה והכניס הפתק לכיס הפנימי של המעיל.

יום ד' כ"ט אדר"ר תשכ"ה

נסע למקוה, אח"כ לאוהל (עריח), חזר והניח החבילה על המדריגות, נטל ידיו, נכנס לחדרו כשידיו רטובות. כידוע מיד אחר מעריב נוסע כ"ק אד"ש לביתו (כשנסע לאוהל, כי צם אז), וגם היום (ככחודש העבר) חזר הרבי מביתו ונסע שוב לביתו בשעה 12:00.

יום ה' ל' אדר"ר תשכ"ה

הכל כרגיל, במנחה לא העביר ידו על מצחו (בקדיש דרבנן שלאחר מנחה).

אחר מעריב ראה אד"ש אין שסוחבים את החבילות של הלוק"ת, הוא הודיע לחדקוב שהמכירה הנולה (5 \$ לינגערמאן ו-4 \$ לבחור) תהיה רק עד פסח.

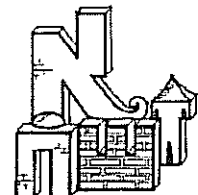
בשעה 8:30 יחידות, היה אחר מסיעת מזרחי, הרבי דיבר אתו שיעשו חזית דתית מאוחרת ב-ג-ד לפחות לזמן הבחירות.

ידוע שהיו 12 מנדבים על הלוק"ת, כ"א נתן 1,000 \$, מה שידוע לי

קיבלו משפחות קריטיק, גוראריה, ובוטמן. הרבי כתב להם בכתב יד על הספרים כמה מלים וברכה.

יום ו' א' אדר"ר תשכ"ה

אד"ש זרק כמה מטבעות לקרן שניאור, הורה למזכרות שידועו שהשבת יהיה סיום בלוק"ת על ספר שמות.

אחר מעריב התחבאתי לבל יראני אד"ש (תחת אחת הקירות) אד"ש ראה אותי (כשהסתובב), ואמר לי או שעשה עם הראש גוט שבת. אד"ש היה מאוד אופגעליינט, הלילים שתידי שרים במדריגות (לדירתו של אדמו"ר הקודם) עשה להם אד"ש עם היד להגביר השירה. בשעה 9:30 כשחזרנו מהאוכל והלכנו ל-770 לאורך הרחוב לא הרגשנו שאד"ש הולך מולנו (לביחו), וכ-3 מטר לפני שעברנו על פני כ"ק אד"ש, ראינוהו ונעצרנו, אד"ש הביט חזק בעניו הקי עלינו ופנה לעבר הרחוב (שנוטה לביתו).

יום ש"ק פי פקודי (שבת השמחה והחזרה) ב' אד"ש תשכ"ה
בשחרית התחיל החזן לומר בקול הי"ה רצון, והורה אד"ש בידו שעוד לא גמר ושיחכה. (כידוע אד"ש אומר יהללו כשמכניסים הספר לארון.) להכרה בענין סיום הלוקי'ת וכן לשיעורים של רדי' חיך אד"ש כל הזמן. כשאד"ש עלה למעלה אמרו קדושה, אד"ש נעמד. אח"כ הורה לחדקוב להיכנס לחדרו וא"ל שיכינו יין, דהיינו שיקדש, וכבר מזמן שהרבי לא מקדש בעת ההתנועות.

אד"ש נכנס להתנועות בשעה 1:30, שמע שר' זלמן דוכמאן גמר קידוש וענה אמן, אד"ש הופיע עם הסידור, וכן עם לקו"ת, אד"ש פתח הסידור, ואמר החלק שליפני הקידוש מזיו הכוס למענטליק, ר' מענטליק מזוג, הרבי מזיו הכוס, קם מעט ואומר (אגב - להעיר שהרבי תמיד עומד בקידוש, חוץ מהתנועות שאהרבי קם מעט, כי אם הוא יקום - יקומו כל הקהל, וזה טררא דציבורא').

אומר: "סברי מרנן", הברכה ושונה. לפני' הכן כמה חתיכות מזונות. כי החברה לא ידעו שאד"ש מקדש ולא הכינו לו מזונות. אד"ש שבר שני חתיכות מזונות ואכל, אח"כ הורה לנגן ואכל עוד חתיכה. נהיה פתאום רציני לזמן ממושך, ענה ללחיים סגר עניו והרציונות התגברה החל לנגן פתח עניו, פניו השתנו לשמחה וענה לחיים וחיך לאחידים. רק עכשיו לקח החומש והתחיל שיחה על רש"י, אח"כ לקח הלוקי'ת, והתחיל שיחה ב' על לקו"ת, אחר שיחה זו אמר שכל אלו שסיימו יאמרו לחיים (ז"א הלוקי'ת) והמשיך שהמנדבים להדפסה יאמרו בראש לחיים וכרכם אד"ש שעי"י יכלו להשיג הלוקי'ת יותר בזול ומי יודע כמה היה עולה בלעדיהם. ודיבר על מסי' המנדבים שירחיב השי"ת להם בטוב גשמי, ואח"כ שפיעו לנו בתומצ' ושיתנו מרצונם הטוב, אד"ש סגר עניו וחזר על הברכה ואח"כ ברך כל המסיימים בטוב גשמי ורוחני. אד"ש היה במצב רוח מרומם מאוד.

התחילו מכל הצדדים לומר לחיים, אד"ש בעצמו שתה ואמר לחיים, פתאום הכריז עוה"פ די' מסיימים זאלן זאגן לחיים, בינתיים התחילו לנגן הניגון ר' יונה'ס ניגון בשקט, ואד"ש התפרץ מאוד חזק ובשירה אדירה. התנועה חזק ועשה בידי, חזק וחזק יותר הקהל כולו רקד משמחה, אד"ש נעמד מלא גופו ומחה כפיים ועשה תנועות חזקות, הקהל התרומוס ממקומותיהם, שרו בקולי קולות, ידי אד"ש אדומות, אד"ש היה מרים האבנט לכל יפול. אד"ש הסתובב לוקנים לראות איך רוקדים, פני אד"ש להבים, והשירה התגברה היה נראה כאילו מישוה נטבע במים ועושה בידו שרועה אוויר לשאוף, (כולם אומרים שבשמחת לא ראו כזאת שמחה).

כך זה נמשך זמן ממושך אד"ש לא מרפה והקהל רוקד גם ומוחה ועושה בידים השמחה היתה בלי גבול, אח"כ אד"ש התיישב כולנו היינו עייפים, היינו מלאי זיעה, אח"כ נגשו עם המשקה בין הניגשים היה ר' שלמה רייניץ עבור ר' שאול ברוק ואמר לאד"ש שהוא מבקש עבור ר' שאול ברוק שהוא חולה, ואד"ש שאל בנציין? ורייניץ אומר ר' שאול ברוק מראשליצ' ואד"ש שואל שוב בנציין ברוק מראשליצ' ורייניץ אומר שוב או אד"ש אה... חיים שאול ברוק, לחיים אמן.

התחילו שיר אחר והיה עוה"פ שמח אד"ש עשה הרבה בידי אבל לזמן קצר. באמצע התמוטט ספסל, המון בחורים נפלו, אד"ש הסתכל לכון ההוא. בשעה 4:30 אד"ש גמר לקח חתיכת מזונות ואכל אח"כ לקח הסידור לומר ברכה אחרונה. אחר מנחה התחיל רדי' לשיר ואד"ש עשה הרבה בידי, וכן היה כשהלך לביתו עשה הרבה מאוד

בידי והיה מאוד שמח.
יום א' ג' אד"ש תשכ"ה
נדע לנו שאד"ש שלח לשיר לקו"ת.
ליל יחידות, נכנס שמואל הכר, אד"ש אומר לו בענין

לקו"ת: זייער א גלייכע זאך. כן נכנס אחר מקורב לחביד בחור ושיבה, ואמר לאד"ש שיקשה לו ללמוד לעינא כל פרי' לקו"ת ומה לעשות? אד"ש ענה לו שלכתחילה ילמד לגירסא כל הפרשה ואח"כ לעינא לכה"פ אות ראשונה ממאמר א' כי בו תוכן כל המאמר והשאר אך שיספיק. אד"ש נסע לבינו בשעה 3:30.

יום ה' ז' אד"ש תשכ"ה
אד"ש הסתכל לראות אם יש חתן (כי ביום הזה נשיא חביד לא אומרים תחנון). היה חתן ולא אמרו תחנון.

יחידות נכנס הרב ישראל גרוסמן, אחד נכנס ואד"ש שאלו מסתמא לערנט לקו"ת? אחד שאל אם להמשיך בפעולות בכפר ארגונינה ואד"ש ענה לו ולפעמים גם בזמן שמפריע לסדרים. ללויטין אד"ש אמר שיכנס לסדרי הישיבה ואח"כ שיכנס רק לאת"ה.

נכנס אחד מאהר"ק (חצי חבדניק) ולפני נסיעתו לאהר"ק נתן לו כ"ק אד"ש את ברכתו, לבסוף ביקש מאד"ש מטבע (כמו שנהוג אצל חסידי פולין) זה לשמירה ואד"ש ענה לו שאצלינו זה לא בנהוג, אבל הוא היה בשלו, ואמר שגם כמה מהתמימים מכנים אותו בשם פוילישער, אד"ש חיך ונתן לו מטבע של חצי זולר, ואמר לו שגם יתפור זאת בבגד (כי אצל הפוילישער תופרים זאת במעיל).

הוא אמר שיהיה בפרי' בפורים, אד"ש ענה לו "סאיז דאך איימישע אי... (טעון השלמה).

יום ש"ק פי ויקרא (זכור) ט' אד"ש תשכ"ה
למפטיד אד"ש אומר אגב בקמץ תחת הג', בהתנועות שוב אומר לאלו שסייעו בהדפסת הלוקי'ת לומר לחיים.

יום ד' י"ג אד"ש (תענית אסתר) תשכ"ה
סידר הרצועות כשנכנס וכן אתמול. אמרנו היום סליחות, התחילו "קוה קוינו", "כרחם אב" - בקול, "אדם בקום" - בשקט, "קל מלך" - בקול, אח"כ ה', ע' ונחלתנו, אד"ש ביולענו - ולחטאתינו, אח"כ ז' עמך, "כרחם אב" - בקול, "אלוקינו ואלוקי אבותינו" - בשקט, אח"כ "קל מלך" ע' לוסף (ז"א ע' לכל קוראין) מכה כמו מקודם, וכן גם ב"סלח לנו" מחול לנו.

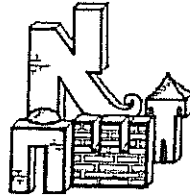
אח"כ התחיל יבמתי מספר' - עם נגון נעים, אד"ש לא בכה ע' לקטע של הסוף ב"כינה הגיגנו" וזקטע השני גם בכה מעט. הניגון היה מאוד יפה ונעים, "אל מלך" ע' לוסף ומכה לאחרון כמו ל... "זכור רחמיך" בשקט, "שמע קולנו" בבכיה מעט, אלוקינו ואשמנו לא אמר, "הרשענו" כו', "משיח צדקך" ע' ל"ענונו" הכל בשקט, ענונו מעט בבכיה, כל הקטעים "מי שענתה" מעט בקול, כשהגיע ל"רתמא דעני" אמר בקול ועשה תנועה בידו לנגן הניגון, כמובן מפעם לפעם אד"ש מעודד בידו לשיר יותר בקול, אח"כ הוריד ידו בסמן להפסיק, ישר התחילו "אינו מלכנו" ושוב עשה בידו.

בשעה 7:00 ירד אד"ש למטה, עם המגילה בידו הימנית, והסידור והמשניות בידו השמאלית, אחרי מעריב (קדיש בתקבל) לקח המגילה, הוציאה מנרתיקה, ופתחה כאגרת.

רש"ג עמד ליד אד"ש ואני פתחתי המגילה של רש"ג באותה צורה שבה פתח אד"ש, אד"ש נתן הבטה אם הכל בסדר במגילתו של הרש"ג. אצל אד"ש הולך המגילה בסדר כזה: כל התחלת טור במגילה, מתחילה במילה "המלך" חוץ מ' הדפים - 2 האחרונים ועשרת בני המן שהוא על דף לחוד, על כל עמוד ד' טורים, עמוד ג' ג' טורים בלבד. אד"ש אמר הברכות בשקט, וכן אד"ש אמר המגילה בשקט כל הזמן, לפעמים אחוז עם החזן ולפעמים קודם ולפעמים מאחר וקורא פתאום מהר, אד"ש תכה כמעט בכל המקומות בהם מוכא שמו של המן במגילה, ההכאה - לפעמים ברגל ימין ולפעמים ברגל שמאל, (מזמן לזמן אד"ש סגר עניו באמצע קריאת המגילה).

בדי' ב"המן בן המדתא' היה מכה יותר חזק קצת. לעשרת בני המן קרא אד"ש עד "זבזה לא שלחו את ידם" ואח"כ התחיל עוה"פ מ'בן המדתא' (כך היה נראה). אך שהחזן התחיל לומר הברכות - התחיל כ"ק אד"ש לגלגל המגילה, וכשגמר החזן הברכות הפסיק אד"ש לגלגל ואמר "שושנת יעקב", גמר והמשיך לגלגל הלאה, ע' לוסף והתחיל לומר "זאתה קדוש", ובינתיים הכניס המגילה לתוך הנרתיק, וניגש לעמוד.

אח"כ הסתובב לרש"ג ואמר לו "גוט פורים" או "גוט יו"ט" ואח"כ אמר

לאילו שעמדו מסביבו, אמר ישר לחדקוב שיכריזו על התפילה מחר ב- 10:00, אדיש מחכה להכרזה והמשך ללכת לחדרו לכמה דקות, ויצא על הפתח הראשי עמד קהל ואדיש חכה שיוזנו, אני ראינו זאת וסחבתי ישר שתי תכריה, ונסע לביתי.

יום ה' י"ד אדיש (פורים) תשכ"ה

הכל כאתמול, בגמר התפילה לקח אדיש את המגילה ביד שמאל מוציא מכיסו מטבעות לתת לעניים המתכים (מגורשים אותם). אדיש מסתובב עם פניו לקהל מתחיל לצעוד, אין עניים בדרך, בסוף ביהכ"ס פגש שתי עניים ונתן להם צדקה.

אדיש מסר ע"י אי מעובדי ה"מרכז" משלוח מנות לר' שמואל לויטין ועוד. היה יחידות בשעה 11:30 בבוקר לכמה שעות. בשעה 8:00 בערך עלו למעלה לסעודה, מזונות ולחיים, אדיש שאל אם משהו זכור מליובאוויטש בפורים משה, אף אחד לא ענה, אדיש המשיך שישנו ב"תורת שלום" שיחה בענין פורים והרבה כתוב שם אינו זכור ונודע לשונות כאלו, סימפסון נענה ואמר אני הגבר וסיפר מדוע לא זכר על השיחות.

ר' זעליג סלונים סיפר שם משהו, ור' יאלעס נענה שזה לא עפ"י דין. ירד כעבור כ- 15 דקות לחדרו ואח"כ ירד להתנועדות בבגדי שבת.

יום ש"ק פ' צו ט"ז אדיש תשכ"ה

שחרית כרגיל, להתנועדות אמר אדיש שיאמרו לחיים אלו שסיימו לקרית על פ"י זו שיאמרו יחד עם כולם.

באחת השיחות דיבר אדיש במעלת אלו שהיו ב"פוצצת" אמר להם שהם עשו עיקר הכוונה, ומרדכי נמצא עמם יחד, (אדיש התכוון על עצמו) אדיש דיבר ע"י הרבה, אח"כ אמר להם שיאמרו לחיים וחיפש אותם ושאל אם יש עוד הראו לו וענה לחיים בקול ובהרגשה. אח"כ המשיך הלאה ואמר: שאלו שנשארו פה, וודאי אכלו ושתו טוב שינגנו "עסן עסט זיך", התחילו לנגן, אדיש עשה בראשו שינגנו בהדגשה ובשימת לב, וסגר עיניו והיה מאוד רציני, ועל הפנים והתנועות היה ניכר שעוצר עצמו מבכי, וכך נמשך הדבר זמן ממושך.

יום ב' ח"י אדיש תשכ"ה

למנחה חיכו שני חתנים, אדיש יצא בסידור אחד ואמר להם להפיל גורל, אילמך צויבל אמר לאדיש שהחתן השני יותר מבוגר, ואדיש נתן למבוגר את הסידור.

אדיש נסע לביתו בשעה 1:30 ו עם הרבנית, אדיש מוריד התריס של המכונית, נתן לרבנית לצעוד לפניו ונכנסו לביתם (כמובא בש"ע), אדיש בדיק אם כל החלונות סגורים.

יום ג' י"ט אדיש תשכ"ה

מנחה רגילה, בשעה 5:00 כשאדיש יצא ל-770 פגש בר' זלמן בוטמן, ושאל אותו אם נוסע הוא להחתונה של מיכאל בנישביץ וענה כנראה שלא, אדיש: שיראו לסדר שיסעו מה שיותר לשמח החתן.

יום ש"ק פ' שמיני פר' פרה (מברכים) כ"ג אדיש תשכ"ה

בהתנועדות באמצע שיחה ב' הרגיש ר' יוחנן גורדון ברע, אדיש הפסיק באמצע השיחה והביט עליו זמן קצר, שאל על זליגסון, ושאל עוה"פ (הוא לא היה) והמשיך השיחה הלאה, לאחר זמן קצר התחילו לעזור לו לצאת, אדיש נתן עליו מבט כשעברו ליד אדיש קם מעט אדיש, והביט עליו, והזיו הכסא שלו שיוכל לעבור בקל, והמשיך להביט עליו עד שהורידו אותו למטה. אדיש אמר אנשטאט אלע זאל'ן מאכ'ן א טומל זאל איינער זאל גיין צו זעליגסאן ער זאל אקוק טאן אויף עם (אהדים הלכו אלו).

וויגלר ניגש לתת משקה ואדיש אמר לו שיחלקו פה ושם, ושלא ישתו יותר מ' פעמים, וששמע שיש היתרים ולא היה ולא נברא, ושימסור 2 כפ"ף לור חו"א, ומסור לחבריו שימסרו ג"כ ע"י, כן אמר זאת לישראל ליפסקר והוסיף לו שימסור בשמי.

אח"כ היה השיחה בענין מעמד בית חינו, אדיש ביקש שיכריזו ע"ז ועל השתתפות, ביקש שיהיו שם בזמן ה"מלוה מלכה" אח"כ שאל אם שם גם ישנו שאל לזמן בוטמן הראה לו בידו שאינו יודע אדיש ביקש שהיה התחלה של שמחה והתחילו שיר שמח.

כן ביקש אדיש אלו שגמרו פ"י זו בלקו"ת שיאמרו לחיים וינגנו ניגון ויהיה לפועל על המשך הלימוד בלקו"ת.

יום א' כ"ד אדיש תשכ"ה

היום ליל יחידות. ההלטנו להיכנס לאדיש לבקש ממנו ברכת הפרירה. אדיש יושב מגיש ידו לקבלת הפתק מהת', קורא מכופף הפתק, מדפדף, מעיין, מסתובב מעט, ומתחיל בברכתו: זלאסט האבן א נסיעה צלחה, מיט נעמען אלע רוחניות'דיקע עניינים, זיי א דוגמא חיה ווי איתמים דארף זיין, זאל פועל'ן אויפן זולת שרייב בשויט, איכשר'ן און פרייליכען פסח, איך וועל מיט נעמען דעם צעטעל אויף דעם אוהל... ממלא זיין משאלות לבכם לטובה."

אח"כ הרים את עיניו והסימן היה כי זהו זה. אדיש מביט עוה"פ וכבר מכופף על השולחן וכותב - בגמרו לקרוא הפתק, שאל "ווי איז דער פולער נאמען" (שכחתי לכתבו), ואמרתי לרבי, אדיש כתב בעפרון בסוף הפתק.

כך לערך היה הלשון של כל התמימים.

יום ב' כ"ה אדיש תשכ"ה

15 דקות לאחר מעריב נכנס חדקוב לאדיש ויצא, ויקרא לנו לאלו החתנים (9 במנין) והודיע שאדיש נתן לנו דמי השתתפות בנסיעה לכל ת' \$ 50 ומסר לכאז"א שטר של \$ 50, כן שאל פרטי הנסיעה (כנראה שאדיש ביקש זאת).

יום ג' כ"ו אדיש תשכ"ה

לאחר מעריב אדיש קורא לחדקוב ומסור לו פרטים בענין נסיעתנו ומצורף 2 שקלים לכל אחד מהתמימים וכן הוראות לפאריז להתנועדות בכל מקום נסיעתנו, והרבה פרטים.

בשעה 8:30 כשהיה התחילו לרקוד פתח אדיש במהירות הוילון ועמד זמן ממושך לידו כשהתמימים רקדו.

יום ד' כ"ז אדיש תשכ"ה

אדיש באמצע התפילה התחיל להזיז בדיל סיגרי' בגללו, והזיז כמ"פ ואח"כ היה מביט ע"ז כמ"פ עד שא' התמימים לקח זה משם. מכניסים לאדיש הדף שיגיה, לאחר מנחה יצא ההגה עם הרבה תיקונים, חדקוב מוסר לו, ואני עושה את שלי, מתקנתקים ומכניסים עוה"פ לאדיש, ולא יצא הגהה לפעם הב', מעבירים בסטענסל ומכניסים לאדיש.

הסתיים יומן ביקור אצל אדיש י"ג אלול תשכ"ד - כ"ז אדיש תשכ"ה.

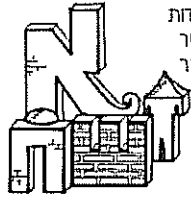
יומן תש"מ

יומן חודש אדר תש"מ - שנה השביעית שבת לה'

עש"ק פ' תרומה: הגיה המאמר (כעין שיחה) ד"ה זה יתנו. במענה לא' ע"ד מסיבת פורים עם יהודי רוסיה ענה (1): שמבצעי תורה תפלן וצדקה יהיו על אתר. (2). השנה (הקביעות דתענית אסתר הוא ביום ה').

יום ש"ק פ' תרומה, ו' אדר:

התוועד (1:30). דיבר ע"ד פרשת תרומה, וא"ו אדר, ושבת הפסקה בין פ' שקלים וזכור. הדגיש שלאחר כל אלו ההתנועדות הסמוכות זל"ז - הכוונה הוא שצ"ל קביעות עתים ולימוד התורה בפועל אן פשטילאך... לא אמר מאמר... בסיום ההתנועדות צוה לנגן "בני היכלא" הביט בסדור בני היכלא ושר עם "העולם". צוה לאחידים לומר לחיים ואח"כ אמר

שאלו שצ"ל ברכה אחרונה יברכו וכן אלו שלא אמרו לחיים יאמרו לחיים (5:10) אחרי מנחה ניעט.

ט' אדר:

אד"ש אמר להר' חודקוב שיחי' על דבר יום זה שלאחרי ארבעים שנה (ט' אדר ת"ש - תש"ט) מתחיל תקופה חדשה.

י' אדר:

הערב אחר שנה וחצי יצאו שני האברכים הידועים זכאים בד"ן. מסרו ידיעה זו לאד"ש ואמר אד"ש שימסרו לבחורים זיי זאלן ניט אנרייצן די שחורים.

י"א אדר (תענית אסתר מוקדם):

בהפטורה אמר "הד"ס (הד"י בקמ"ץ), אחרי מנחה אמר שיחה ע"ד שם התענית - תענית אסתר. ולימוד מזה בעבודת האדם.

ש"פ תצוה, פר' זכור, י"ג אדר:

התנועה. (1:30). בעת ההתוועדות דיבר ג' שיחות ע"ד הי' ענינים דשבת זו. בשיחה השניה הדיש עור הפעם ע"ד קביעות עיתים לתורה בפועל... מאמר כעין שיחה ד"ה זכור גו... ציונה לכמה אנשים לומר לחיים... לאחר שציונה חיכה זמן מה והביט איה פעמים ורמז שהנ"ל יאמר לחיים (ברצונות). אח"כ כשפנה ראשו הק' והתחיל להביט בחומש היה נראה קצת חיוך על פני ק'. בסיום ההתוועדות ציוה לנגן שושנת יעקב. (לר' מ"ט). הנ"ל לא ידע ואמר אד"ש איפה יש ממלא מקומו. אח"כ ציוה לר' יואל שינגנו. אח"כ התחיל ניעט. (וכן אחר מנחה). (5:53).

למעריב כנסו קצת יותר משעה אחר הדלק"י (בלא מגילתו). לפני הקריאה הביאו לו המגילה שלו.

י"ד אדר, פורים:

אחרי קריאת המגילה מתחיל לכוון המגילה וממשיך גם בעת ולאחרי הברכה - הרב את ריבנו כו'. (ראה שיחת פורים תשט"ז סכ"ג הערת הכותב).

שנה זו שלח משלוח מנות גם למר הנרי שי', (המשלוח מנות היה משקה, "המן טאש" ותפוח).

בעת ההתוועדות דיבר מאמר ד"ה בלילה הוא (שנת ת"ש - ארבעים שנה). בסיום המאמר דיבר באופן שונה (תוכן הענינים), וכן בניגון המאמר. בסיום המאמר הראה בידו הק' לל. מ. שיאמר לחיים (והיה כבד ישין) ואמר אד"ש: "חסיד" ועוד חיבה בחסית שפרשו: (אנטלאפעער. צוה לנגן שושנת יעקב. ניגון הכנה. ניגון אדה"ז. ניע דזשוריצי. וניגונים הידועים (בשנים האחרונות). (2:25).

ט"ז אדר:

הערב קיבל אנשים על "יחידות".
(1) אמר לא (לאחר שנתן לו הדולר) שאם יסע יתנהו לצדקה במקומו ואם ישאר יתנהו לצדקה כאן.

(2) אי שאל לאד"ש ע"ד שרוצה לגור בירושלים אחר שילמד זמן מסוים באולפאן. ושאלו אד"ש אם יודע שהיקרות הוא גבוה בקשר לזירות שם. וכן אמר לו שב 7 - 6 חודשים שם שינייים גדולים בזה.
(3) אי אמר לאד"ש אז עם איז געפעלן געווארן השיחה (בפורים) ע"ד אה"ק. ושאלו אד"ש אם היה כאן וענה הנ"ל בשלילה אלא ששמע מבנו. וענה אד"ש: עם דארף זיי געפעלן ווער. (הכוונה הממשלה וכי באה"ק, הערת הכותב).

(4) אי ביקש ברכה ע"ד חותנו שרוצה לבוא לאד"ש. אד"ש: ער וועט דערלעבן קומען אויף נאך (א סאך?) שמחות. וכן אמר להנ"ל (שנסע לאה"ק): שידבר ע"ד השטחים באה"ק ושבה"ק שומעים יותר לא' מחו"ל מלא' שנמצא באה"ק. ושיפרסם מה שדיבר בעת ההתוועדות.
(5) אי שאל (שלומד עכשיו באוניברסיטה) אם בשנה הבאה יתחיל ללמוד לימודי קודש וענה שאם אפשר ללמוד לימודי קודש קצת טוב, וא"ל ימשיך יעבוד במקצועו ובדרכי נועם ודרכי שלום.

(6) לא' אמר שדיבר באה"ק ע"ד מה שדיבר בעת ההתוועדות ובתוקף וראיה מוכחת שתוקף מועלת שהרי קרטס אמר דבר ואח"כ התחרט מצד התקיפות שהייתה באה"ק נגד זה.

(7) שבעה בע"ת נכנסו לאד"ש (זאחי'). כולם חוץ משנים היו נזהרים בכשרות כו'. אף אי' מהם לא כתב לאד"ש ע"ז. אד"ש נתן לכ"א מהם זאלו השנים הדיגש במיוחד

כשרות.

(8) לא' (שהוא כהן) אמר: שיכין עצמו לעבודת ביהמ"ק שיהיה בקרב.

י"ח אדר:

א' כתב לאד"ש שע"ע עבר שבעת ימי השבוע ועכשיו יתחיל לחפש מלאכה שא"צ לעבוד בשבת. במענה ע"ז מ"כ אד"ש היה: (סביבות מ"ש הנ"ל שעבד שבעת ימי השבוע כולל יום השבת) כתב אד"ש "מבהיל בוודאי יהיה סגור למחר התחל מזמן הדלק"ה עד אחרי הבדלה".

ש"פ תשא, פ' פרה, כ' אדר:

בעת ההתוועדות (1:30) דיבר ע"ד הגענינים דיום זה. מאמר כעין שיחה ד"ה וידבר גו' ואת חוקת התורה גו'. (5:25).

כ"א אדר:

בהמשך למ"ש לעיל (ת"י אדר) - קיבל עוד אי' ע"ע שמירת שבת וכתב לאד"ש ע"ד זה וענה אד"ש: "תודה לבבית על הבש"ט כן יזכה לבשר בשו"ט תמיד כל הימים".

כ"ב אדר:

במענה על ההודעה ע"ד החתונה - הערב (של...) ענה אד"ש: "אזכיר עה"צ לבני עדי עד וכמבואר בלק"ת פרשתנו כל הפירושים טובים שבזה".

בהמשך למ"ש בהתוועדות (ש"פ תשא) ע"ד הנס מה שקרטס התחרט על מה שהצביע נגד אי' - שזה הנס דפורים. שאל אי' הרי אז היה מ"ש את בית המן נתתי לאסתר משאי"כ היום. וענה אד"ש שהיה (אז) בשנה שלאח"כ.

כ"ה אדר:

כשחזר מהאוהל הושיט אי' את ידו לאד"ש ליתן "שלום" וענה אד"ש שצריך ליטול ידיו (מביה"ח) אחר מנחה פנה אד"ש לאתוריו - להנ"ל שהיה ב"זאל" ואמר לו אד"ש עם קומט אייך א שלום (עליכם) ונתן לו.

שבת מבה"ח ניסן, ש"פ החודש, ש"פ ויק"פ, כז אדר:
בא ל-770 בבוקר בשעה 7:30. כשנכנס לתהלים ראה מעיל מונח על הרצפה ניגש לזה והגיבה זה והניחו על הספסל.

התנועה (1:30) ודיבר ע"ד הג' עניינים: פ' החודש, פ' ויק"פ, כ"ז אדר. מאמר (כעין שיחה) ד"ה אר"י החודש גו' (אר"י כו). (5:55).

ליל ר"ח ניסן:

אחרי תפילת ערבית שהיה קרוב צריך לילך הביתה לצלל להר' חדקוב ש"י שיתוועד "התוועדות קצרה". (9:30).
בעת ההתוועדות דיבר (גי' ע"ד:

1) שיחזקו היכוללים ע"י תמיכה וכו' וכן יושבי הכללים יכתבו דו"ח בכל זמן מסוים ע"ד לימוד כו'.

2) בתור הקדמה להצעה החדשה אשר רצה לגלות ז"ע אמר: שיש שני אופנים היאך שמגלים ענין או בסדר מקל אל הכבד או באופן דר"ע שאמר דבר תמותה וזה עורר השומעים. וכמו"כ כשאומרים ווילדע זאך באופן פתאומי זה מעורר הישנים כו' ודיבר בארוכה (כ- 15-20 מינוטין) ע"ד מה שבעת ההתוועדות מביטים על שוטר שבא להתוועדות ואין שומעים להעניינים שמדברים אודותם בהתוועדות. וסיפר המעשה דאדמו"ר מהר"ש שהמשרת שלו מעורר כל אחד (בעת אמירת חסידות) ע"י ריה ש רצע (בשמי חזק).

אח"כ גילה ההצעה: שבשנה זו ינסו לבצע במצע פסח באופן חדש ע"י ההשתדלות עם הילדים והם יעורר את הוריהם ע"ד פסח. ויתנו להם פרסים וכו'. והמשיך אד"ש וע"ד השאלה מה שלא דיבר ע"ע בזה - "למא נפקא מינה" ולפועל: שיפרסמו כהנ"ל בכל העיתונים".

